

ZONDERLINGE WIJZE VAN TIJDSBEPALING.

Het is voor de studie van den loop en den oorsprong der vuurbollen en meteorsteenen van groot belang, den weg te kennen dien zij over onze dampkring nemen en de plaats waarboven zij zijn vanéén gearsten en neergekomen. Wegens het onverwachte van het verschijnsel en zijn snellen loop is het hoogst moeielijk om eenigszins nauwkeurige waarnemingen te bekomen. Men moet zich dus met minder nauwkeurige behelpen en daaronder behoort het tijdsverloop tusschen het oogenblik waarop men den vuurstraal ziet en dat waarop men de ontploffing hoort, om — daar de snelheid der voortplanting van het geluid bekend is — daaruit de hoogte of den afstand te bepalen.

Het is echter zeer moeielijk om zelfs van overigens zeer ontwikkelde personen eene bruikbare opgaaft van genoemd tijdsverloop te erlangen, vooral indien er een of meer dagen na het verschijnsel verlopen zijn. Het volgende levert een opmerkelijk en zeldzaam voorbeeld van zulk een onderzoek op. Het werd mij door prof. HEIS zelf medegedeeld.

Voor eenige jaren vertoonde zich een prachtige vuurbol in Westphalen, Rijuland en in ons land. Professor HEIS, die zich gedurende omstreeks veertig jaren met de studie der vallende sterren en vuurbollen had bezig gehouden, begon terstond zooveel mogelijk waarnemingen aangaande dit verschijnsel te verzamelen. Naar hij meende moest de vuurbol in Noord-Brabant, nabij de Belgische grenzen, den grond hebben bereikt. Hij reisde dus in die richting, steeds berichten inwinnende. In Noord-Brabant ondervroeg hij een boer ten einde dat tijdsverloop te leeren kennen, doch hierbij deed zich het groote bezwaar op dat de professor geen Hollandsch sprak en de boer geen Duitsch verstond. Na eenigen tijd met wijzen en wenken en het vertoonen van een horloge te hebben doorgebracht, begreep de boer de beweging van den professor. Hij gaf hem een wenk om hem te volgen; ging naar eene schuur en haalde daar een kruiwagen voor den dag. Vervolgens ging hij — vergezeld door prof. HEIS — den weg op; daarna

keerde hij zich om — steeds met den kruitwagen — en ging in deze richting naar zijn huis terug. Na eenige passen gedaan te hebben, bleef hij plotseling stilstaan en wees naar den kant den weg aan dien het meteor was gevolgd, en na eenige seconden nam hij den kruitwagen weder op en ging huiswaarts. Hij bracht den wagen wederom in de schuur en ging toen rustig in zijn vertrek op een stoel zitten. Na enkele seconden stond hij plotseling op en riep toen zoo hard hij kon: Boem! Boem! Boem! en hiermede was de tijdsbepaling afgelopen! Prof. HEIS had echter hieraan genoeg om te kunnen besluiten dat de vuurbol nabij de grenzen van ons land of in België was neergevallen; doch men heeft er later niets meer van vernomen.

F. W. C. KRECKE.